

بعد از مصاحبه

دانشجویان

بعد از پایان یافتن مصاحبه کارهای دیگری باید انجام شود. اگر مصاحبه در استودیو و به صورت زنده انجام شده باشد، ضمن همراهی با میهمانان تا در خروجی، از اوتشکر و با او خداحافظی کنید. به هر حال، مطمئن شوید که شماره تلفن و نشانی او را برای تماس مجدداً احتمالی یادداشت کرده باشید. برای مثال اگر مصاحبه درباره گروه یا رویدادی حمایتی باشد، ممکن است بعد از پخش آن شنونده‌ها سوالات دیگری داشته باشند. بنابراین ضروری است نشانی و شماره تلفن سازمان موردنظر را دریافت کنید تا برای روشن‌تر شدن جزئیات و کسب اطلاعات بیشتر در اختیار مخاطبان قرار دهید.

اگر مصاحبه استودیویی برای پخش در آینده باشد، لازم است تا فرا رسیدن زمان پخش که ممکن است چند دقیقه یا چند روز بعد باشد، به نوشتن متن گفتار برنامه و تدوین نوار اقدام کنید.

بازپرداخت‌ها (Retake)

اگر در هنگام ضبط مصاحبه از پاسخ

خارجی راضی نیائید، این گزینه وجود دارد که سوال و جواب را قطع کنید، مکث کنید و آن سوال و جواب را از سر بگیرید. برای حفظ ضربان و جریان عمومی مصاحبه بهترین بازپرداخت در همین نقطه است. سعی کنید به مصاحبه‌شونده‌ها اطمینان مجدد دهید که علت نیاز شما به بازپرداخت، ناشی از اشتباه آنان نیست.

اگر در پایان مصاحبه تصمیم گرفتید قسمتی از آن را بازپرداخت کنید، به خاطر داشته باشید که ممکن است صدای شرکت‌کننده و حتی خودتان از جهت حجم لحن یا سرعت تغییر کرده باشد؛ حتی ممکن است وضع شرکت‌کننده‌ها نسبت به میکروفون اندکی تفاوت کرده باشد؛ یا ممکن است شرکت‌کننده اکنون در حالت استراحت باشد و نسبت به سوالات شما به حال متفاوتی برخورد کند. به علاوه هر بازپرداشتی را باید با تدوین مناسب در جای

● جیم بیمن مترجم: احمد ارژمند

خودش قرار داد و در این کار ممکن است این قسمت با قسمت‌های مجاورش از حیث صورت هم‌بافت نشود و شنونده‌ها متوجه تندی بودن آن نشوند. انجام شدن مصاحبه در استودیو این رهنمود را برای ما دارد که حداقل صدای محیط زمینه باید در طول مصاحبه یک دست باشد.

بازنوی (Playing Back)

پیش از آنکه مصاحبه‌شونده مکان مصاحبه را ترک کند و یا شما از محیط مصاحبه خارج شوید، اقدام اساسی کسب اطمینان از ضبط شدن مصاحبه است؛ زیرا اگر

مصاحبه ضبط نشده باشد یا اشکال دیگری پیش آمده باشد که موجب شود آنچه ضبط کرده‌اید غیرقابل استفاده باشد، چاره‌ای جز عذرخواهی و ضبط دوباره مصاحبه ندارید. در واقع فقط لازم است یکی دو دقیقه آخر مصاحبه را بازشنوی (Playing Back) کنید. در این مرحله در برابر وسوسه بازشنوی کل نوار از سوزی مصاحبه‌شونده مقاومت کنید، چون مصاحبه‌شونده‌های شما از آنچه می‌شنوند راضی نخواهند بود و درخواست خواهند کرد که کل مصاحبه و حتی بدتر از آن، قسمت‌هایی از مصاحبه، ضبط مجدد شود.

قبل از تدوین مصاحبه، کل آن را گوش کنید و قسمت‌هایی را که باید حذف کنید یادداشت نمایید.

تدوین با ویرایش (Editing)

اگر مصاحبه‌ای از روی نوار، نوار کاست یا لوح (Disk) ضبط کرده باشید، غالباً لازم است قبل از پخش آن با استفاده از آن در قطعه ضبط‌شده بلندتر دیگری مثل پسته یا ویژه (Feature) آن را تدوین (Editing) کنید. مصاحبه‌های ضبط شده به دلایل زیر ویرایش (تدوین) می‌شوند:

- برای حذف اشتباهات و ماده ناخواسته
- برای تغییر مدت مصاحبه یا برون‌ویرایی (Edit out) یا درون‌ویرایی (Edit in) مواد
- برای تغییر ترتیب سیر مصاحبه از طریق جابه‌جا کردن قسمت‌ها، ممکن است اگر اولین پاسخی که دریافت کرده‌اید در پایان مصاحبه قرار گیرد تأثیر نهایی بهتری داشته باشد
- برای بهره‌برداری خلاقانه از ماده مصاحبه، در تولید پسته یا مستند.
- بعد از دهه ۱۹۵۰ میلادی با اختراع نوار مغناطیسی پلاستیکی برای ضبط صدا،

تدوین سریع و دقیق مقدور شد. در حال حاضر چهار روش برای تدوین وجود دارد:

تدوین رقمی (Digital Editing)

این روشی نوآورانه‌گر در تدوین صوتی است. چنین صفتی بدین سبب به این روش داده شده که شما روی ضبط اولیه کار نمی‌کنید، بلکه روی کپی آن کار می‌کنید. مصاحبه در رایانه‌ای که بسته نرم‌افزاری تدوین صدای آن نصب شده ریخته می‌شود. این کار باید در وقت وقوع (Real Time) انجام شود، تا در خصوص ماده‌ای که برای تدوین در رایانه قرار می‌دهید قدرت گزینش داشته باشید. این کار بهتر از آن است که تمام نوار ضبط شده را گوش کنید، بنابراین شما فقط با ماده‌ای که می‌خواهید از آن استفاده کنید کار خواهید کرد، و وقت خود را صرف حذف ماده‌ای نمی‌کنید که فعلاً نمی‌خواهید از آن استفاده کنید. نمایش

تعمایش صفحه نمایش کنید، اما باید به‌خاطر بیابردی که شما در حال ویرایش صدا هستید، یعنی چیزی که شنونده‌ها فقط آن را می‌شنوند، (و شما باید) وقتتان را فقط صرف گوش دادن به قطعه کنید. ویراسته نهایی، در صورتی که رایانه به استودیو متصل باشد، مستقیماً از رایانه پخش می‌شود، در غیر این صورت روی نوار، کازت یا مینی‌دیسک کپی می‌شود و به استودیو برده می‌شود تا از آنجا پخش شود. این دوبله کردن، مانند ریختن در رایانه، باید در زمان وقوع صورت گیرد.

تدوین قیاسی یا پیوندی (Analog or Splice Editing)

این فرایند شامل علامت‌گذاری نقطه تدوین با مذاق چاپ‌نگراف (ژوئین)، بریدن نوار ضبط شده به وسیله تیغ یک لبه، کنار گذاشتن ماده ناخواسته و چسباندن مجدد دو سر نوار با چسب است. اگر مصاحبه

اگر مصاحبه در استودیو و به صورت زنده انجام شده باشد، ضمن همراهی با میهمانتان تا در خروجی، از اونشکر و با او خداحافظی کنید. به هر حال، مطمئن شوید که شماره تلفن و نشانی او را برای تماس مجدد احتمالی یادداشت کرده باشید.

اولیه روی نوار حلقه باز ضبط شده باشد نیاز ندارید ماده را دوبله کنید بلکه می‌توانید کار را با این روش شروع کنید، و بعد از آنکه تدوین آن را به این روش به پایان بردید، مستقیماً آن را به پخش بسپارید. اگر در مورد قسمتی از تدوینتان تغییر عقیده بدهید باید قبل از آنکه فرایند را ادامه دهید نوار چسب را بردارید و تکه نوار اولیه را که دور انداخته‌اید سرچاپش قرار دهید. در این صورت اگر نوار ویرایش شده را همراه بقیه اضافات روی زمین انداخته باشید دردسر خواهید داشت.

مرئی صوت به شکل طرحی مزاجی روی صفحه نمایشگر ظاهر می‌شود، و شما می‌توانید صدای واقعی را از طریق گوشی یا بلندگو بشنوید. با حرکت دادن مکان نما (Cursor) روی نمایشگر با استفاده از موس (Mouse) می‌توانید اجزای نامطلوب را حذف کنید یا با تکثیر مکان آن اجزا ماده ضبط شده را تنظیم مجدد کنید. لذت این روش در آن است که شما می‌توانید هر یک از ویراسته‌ها را در صورتی که از نتیجه آن راضی نباشید منتهی کنید. این وسوسه وجود دارد که تمام وقتتان را صرف

پیش از آنکه مصاحبه‌شونده مکان مصاحبه را ترک کند و با شما از محیط مصاحبه خارج شوید، اقدام اساسی کسب اطمینان از ضبط شدن مصاحبه است؛ زیرا اگر مصاحبه ضبط نشده باشد یا اشکال دیگری پیش آمده باشد که موجب شود آنچه ضبط کرده‌اید غیرقابل استفاده باشد، چاره‌ای جز عذرخواهی و ضبط دوباره مصاحبه ندارید

ملاحظات ویرایشی یکسانی وجود دارد، - باید به مصاحبه‌شونده‌ها بگویید که مصاحبه قبل از پخش ویرایش خواهد شد. - برای شنونده‌ها، نتیجه باید به نحوی باشد که گویی هرگز ویرایشی صورت نگرفته است.

- مصاحبه باید متصفانه ویرایش شود به طوری که حس و روح آنچه بیان شده همچنان دست نخورده بماند.

- ضرباهنگ گفتار ضبط اولیه باید حفظ شود.

همچنین لازم است سیستم و عادتانی خاص در خودتان ایجاد کنید.

- به فرارسیدن زمان پخش توجه داشته باشید و یک چشم‌تان به ساعت باشد. تصمیمات تدوینی شما هم باید تحت سلطه

بیزدن (Shuffling)

این اصطلاح وقتی به کار می‌رود که کاربر به تدوین ماده روی ضبط میسی دیسک بپردازد، این کار می‌تواند با هر قسمتی از دیسک که با هر قسمتی نامخواسته را پاک کنید، شاید این کار به معنی درست کلمه تدوین نتواند بلکه بیشتر کشاندن ماده به ترتیب مورد نظر پاهای کزن آن است. اما بسیار مفید است. چون مصاحبه گر را قادر می‌سازد تا قبل از بازگشت به استودیو برای ریختن ماده تدوینی خام روی راپانه یا دوبله کردن آن برای قطع، فرایند آنرا آغاز کند، این کار مقدار زیادی در وقت صرفه‌جویی می‌کند. فارغ از اینکه چه نوع سیستمی را برای تدوین مصاحبه خود انتخاب می‌کنید.

دوبله کردن (Dubbing)

برش دادن نوار کاست توصیه نمی‌شود، اگر بخواهید نواری را که با ضبط صوت کاست تهیه شده تدوین کنید لازم است ماده آن را برای تدوین پیوندی روی نوار حلقه باز و برای تدوین رقمی روی راپانه دوبله منتقل کنید. تمام ماده ضبط شده را دوبله نکنید. انتخابگر باشید و فقط قسمت‌هایی را که برای پخش در نظر دارید دوبله کنید. همچنین می‌توانید تکه‌ای از مصاحبه روی کاست را، اگر احتیاج به مرتب کردن نداشته باشد- عیناً برای پخش روی کارت منتقل کنید. این کار را می‌توان با کاست‌های معمولی، دی‌ای‌تی و میسی دیسک انجام داد.

زمان بخش و همچنین تابع مدت زمانی که به شما اختصاص داده‌اند باشد.

- برای آسان شدن کار، ویرایش معمولاً از شروع یک جمله، ترجیحاً در مثنی که قبل از آغاز کلام است صورت می‌گیرد. اگر لازم دیدید که از میان جمله ویرایش کنید، بکوشید کلمه‌ای پیدا کنید که با صوت مثبت و روشنی مانند صدای حروف (ب، پ یا س شروع شود) اگر ناگزیر شدید که از وسط کلمه ویرایش کنید و نیمه اول کلمه‌ای را به نیمه دوم کلمه دیگری بچسباند، باز هم این اصوات مفیدند.

- توجه داشته باشید که اشخاص نفس می‌کشند. اگر نفس‌ها را بیرون بیاورید کلمات آنقدر به یکدیگر نزدیک می‌شوند که، مصاحبه از حالت گفتار طبیعی بیرون می‌آید. به هر حال، نفس‌های موجود در اضافات حذف شده مصاحبه برای جاهایی از قطعه ویرایش شده که طبیعی به نظر نمی‌رسد قابل استفاده‌اند.

- اگر فرد مصاحبه‌شونده لکنت داشته باشد چه می‌کنید؟ آیا باید بکوشید تا لکنت‌ها را از جواب حذف کنید؟ پاسخ اساساً منفی است، اما لندگی دست کاری و مرتب کردن قابل قبول است. به هر حال، اگر قطعه درباره لکنت زبان است بگذارید

ویرایش می‌کنید تغییر دهید.

- اگر نوبه زمینه بلند باشد ویرایش مصاحبه را با مشکل مواجه می‌کند، البته ممکن است تصور کنید که قسمت گفتار به‌طور طبیعی جریان دارد اما تغییرات صدای زمینه، مانند دگرگونی همهمه، رفت‌وآمد با موسیقی، محل تدوین را برملا می‌کند. اگر خود را در چنین شرایطی یافتید، می‌توانید نقطه ویرایش‌تان را نزدیک به اولین کلمه، جمله‌ای تازه یا روی صدای زمینه بلندی انتخاب کنید. اگر این کار مؤثر نبود، به جست‌وجوی نقطه مناسب دیگری برای تدوین بپردازید.

- قبل از آنکه تصمیم بگیرید چه بانی بماند و چه دور انداخته شود، کل ماده ضبط شده را گوش کنید. قبل از ویرایش ظریف (Fine) ویرایش درشت (Rough) انجام دهید. به‌جای اینکه از حذف قسمت‌هایی که نمی‌خواهید از آن استفاده کنید شروع کنید، از انتخاب قسمت‌هایی از مصاحبه که می‌خواهید آن را نگه دارید آغاز کنید. ممکن است قسمت‌های جدا شده ماده مقیدی برای نوشتن متن گفتار برنامه و پیوندهای (link) آن برای شما فراهم کند. همواره از خودتان سؤال کنید که چرا دارید قطعه را ویرایش می‌کنید؟ آیا فقط برای مرتب کردن

برگزینید، لازم است سریع و دقیق باشید. حال که روش تدوین را فرا گرفته‌اید، تا آنجا که می‌توانید مهارت‌های خود را افزایش دهید، زیرا این تنها راه برای زبردست‌تر شدن است.

انتخاب تکه‌ها (Chossing Clips)

- منظور از مصاحبه را در ذهنتان مرور کنید. - درباره پاسایی در که مصاحبه می‌کوشید منتقل کنید ببینید.

- ساختار مصاحبه آماده شده شما باید به سؤالات کی، چه، کی و غیره، به مناسب‌ترین ترتیب پاسخ بدهد.

- گوهرهای کوچکی که در کلام مصاحبه‌شونده می‌درخشند کدام‌اند؟

- کدام قسمت‌های مصاحبه را می‌توان به‌صورت خلاصه و نوشتاری ارائه کرد؟

- کدام ماده برای استفاده در متن معرفی مصاحبه یا اعلام پس از آن مفید خواهد بود؟

- چه نوع محدودیت‌های زمانی اعمال می‌شود؟ آیا از شما خواسته شده تکه‌ای ۳۰ ثانیه‌ای تهیه کنید، یا چندین تکه برای قطعه‌ای بزرگ‌تر؟

مدیریت (ADMINISTRATION)

- به یاد داشته باشید که مشخصات کامل مصاحبه‌شونده و شماره تلفن جدید او را برای تماس‌های آینده در دفتر تلفن خود یادداشت کنید.

- اگر با مصاحبه‌شونده قرار گذاشته‌اید که زمان بخش مصاحبه را به او اطلاع دهید، به یاد داشته باشید که حتماً به او تلفن بزنید؛ در ضمن تماس به او خاطر نشان کنید که مصاحبه در چه تاریخ و چه ساعت و چه برنامه‌ای بخش خواهد شد، اما ممکن است اتفاقات پیش‌بینی نشده‌ای باعث شود

اگر با مصاحبه‌شونده قرار گذاشته‌اید که زمان بخش مصاحبه را به او اطلاع دهید، به یاد داشته باشید که حتماً به او تلفن بزنید؛ در ضمن تماس به او خاطر نشان کنید که مصاحبه در چه تاریخ و چه ساعت و از چه برنامه‌ای بخش خواهد شد

آن است، یا برای تنظیم مدت آن، و یا برای شکل دادن خلاقانه ماده؟ اگر بروی هدف متمرکز نباشید محصول نهایی مطلوبی نخواهید داشت. برای اینکه تدوین‌گر خوبی باشید، فارغ از اینکه کدام سیستم تدوین را

همان‌طور بماند. همین روش را درباره کسی که بسیار دام یا ماه یا می‌دانیده می‌گوید داشته باشید. مصاحبه‌شونده‌های شما با هر کسی که آنان را می‌شناسد بی‌ی این دست‌کاری‌ها خواهند برد، بنابراین نباید مشخصه فردی را که صحبت او را

که تهیه کننده یا سردبیر برنامه ریزی بخش آن را تغییر دهند.

- اگر برگزیده‌هایی از موسیقی های ضبط شده تجاری را مورد استفاده قرار داده‌اید بهتر است فهرستی از آنها را با ذکر جزئیات موسیقی استفاده شده و دیگر اطلاعات برجسی تهیه نمایید.

به شنیدن بیشتر است. این متن همچنين باید حاوی اطلاعات مهمی باشد که شنونده‌ها را در درک بهتر مصاحبه یاری کند. برای مثال زمینه ماجرا نام و عنوان مصاحبه‌شونده و غیره. برای سبک و مدت این نوشته از سبک رایج اینستاگرام و ادوبی خود تبعیت کنید. زیرا بعضی اینستاگرامها

- اگر مصاحبه با سیاست‌مدار یا دست‌انکار حزبی باشد و قرار باشد تا زمان برگزاری انتخابات بخش شود بهتر است «فهرست یادداشت انتخاباتی» تهیه نمایید.

هیچ وقت خودی نمی‌دهند. ولی بعضی دیگر ممکن است. برای مثال، اجازه ندهند متن پیش از سه سطر باشند و برای بعد از مصاحبه هم نوشته‌ای لازم نباشد. بد نیست به خاطر داشته‌باشید که متن گفتار معرفی مصاحبه، به‌خصوص متنشی که مصاحبه‌شونده‌های برنامه نوشته و معرفی می‌کند، ممکن است به‌نحوی زیرکانه نظر شما را درباره سخنان میهمانتان به شنونده‌ها آنگاه‌کنند این گفتار ممکن است درباره ارتباط شخصیت میهمان شما با موضوع بحث نیز فرضیه‌ای را به ذهن شنونده‌ها منتقل کند. اگر متن معرفی شما

نوشتن متن گفتار معرفی (Cue) برای مصاحبه

متن گفتار مصاحبه، معرفی‌نامه مکتوبی برای مصاحبه زنده یا ضبط شده است که به وسیله مجری برنامه خوانده می‌شود. این متن باید مقدمه‌ای اطلاعاتی و در عین حال تخیل‌انگیز درباره موضوع مصاحبه و مصاحبه‌شونده باشد. این متن پیش‌غذایی قبل از غذای اصلی است و برای شنونده‌ها باید مانند نمک پیش از غذا عمل کند. هدف از گفتار معرفی مصاحبه، جلب توجه شنونده‌ها و متمایل کردن آنان

مصاحبه‌شونده را تأیید نکند ممکن است به‌طور ناخواسته شنونده‌ها را تشویق به هوه کردن میهمانان کنید. آن‌گونه که مخاطبان نمایش پانتومیم از ظاهر شدن نقش متنی در صحنه استقبال می‌کنند.

تا وقتی که تدوین مصاحبه را تمام نکرده‌اید نوشتن متن گفتار معرفی مصاحبه را شروع نکنید.

نوشتن گفتار را به دقیقه آخر نگذارید. برای نگارش آن وقت بگذارید. زیرا تنظیم متن آن احتیاج به تلاش و اندیشه دارد و زمان بر است.

نوشتن برای گوش

- شما وقت بسیار کمی دارید، بنابراین آنچه می‌گویید باید با دقت انتخاب شده باشد.

- تصویر در اختیار ندارید، فقط با کلمات سروکار دارید، بنابراین باید در ذهن شنونده‌ها تصویر خلق کنید. البته لازم است برای توصیف یک مکان به‌جای آنکه طول ابعاد آن را ذکر کنید، از قیاس اندازه آن با مکان‌های شناخته شده‌ای مانند اندازه زمین فوتبال استفاده کنید اعداد پیچیده را گرد کنید. اگر به‌جای ۱۹۲۰ بگویید «تقریباً ۲۰۰۰ برای تصویرسازی آسان‌تر است.

- شنونده‌ها برخلاف خواننده‌ها، فقط یک‌بار امکان دریافت آن چیزی را که می‌شنوند دارند.

- هر نوبت یک موضوع را مطرح کنید و به این شایعه و آن شایعه نپردازید.

- کار را آسان بگیرید، یکی دو موضوع را اگر مطرح کنید بهتر از آن است که به موضوعات بیشتری بپردازید و شنونده‌ها را گیج کنید.

متن گفتار مصاحبه، معرفی‌نامه مکتوبی برای مصاحبه زنده یا ضبط شده است که به وسیله مجری برنامه خوانده می‌شود. این متن باید مقدمه‌ای اطلاعاتی و در عین حال تخیل‌انگیز درباره موضوع مصاحبه و مصاحبه‌شونده باشد

اطلاعات را به ترمیمی که سوالات به ذهن شونده‌ها متبادر می‌شود، ارائه کنید. به سوالات کی، چه، کی، چرا، کجا و چگونه به ترمیمی که با اجرای برنامه تناسب دارد پاسخ دهید. داستان‌تان را نویسد، بگوید. قبل از آنکه کلمات را بنویسد، آنها را با صدای بلند اجرا کنید. کلمات را می‌نویسد تا با صدای بلند اجرا شود. هر گاه در این کار توفیق یابید کلمات را روی کاغذ بیاورید. کلمات را به همان نحو بنویسد که صحبت می‌کند زبان رادیو زبان مکالمه است، و حتی گاهی در آن جملاتی ردوبدل می‌شود که فاقد فعل است، مثل: «بالاخره، بالا هم خلاصه خبرهای اصلی امشب» و با «گزارشی از خبرنگار آموزشی مان».

با جمله‌ای کوتاه شروع کنید تا توجه شونده‌ها جلب شود. به خاطر داشته باشید که مردم با بسته‌هایی کوچک که از واژگان با یکدیگر ارتباط برقرار می‌کنند. از عبارات مبهم یا جملات پیچیده پرهیز کنید. در غیراین صورت توجه شونده‌ها به جای اینکه به اصل مطلب معطوف شود در هزار توی جملات پیچیده و مبهم شما گم خواهد شد. در دستور زبان انگلیسی، زمان مطلوب، زمان حال است، حتی وقتی که به گذشته اشاره می‌کند.

تصویر در اختیار نذارید، فقط با کلمات سروکار دارید، بنابراین باید در ذهن شونده‌ها تصویر خلق کنید. البته لازم است برای توصیف یک مکان به جای آنکه طول ابعاد آن را ذکر کنید، از قیاس اندازه آن با مکان‌های شناخته شده‌ای مانند اندازه زمین فوتبال استفاده کنید

چیزی در آینده اشاره می‌شود. برای مثال، در رادیو ۹ در ساعت ۱۵:۷، فرانسوا استوک (Francine Stock) در برنامه صف مقابل (Front Row) طبق معمول نگاهی دارد به هنرها، در برنامه امشب او ملاقاتی دارد با بازیگر و نویسنده‌ای که... «چنانکه می‌بینم در فارسی هم به کار بردن زمان حال به جای آینده رایج است». بیشتر از جملات معلوم با افعال زمان حال استفاده کنید، از صفت‌ها و قیدهای که موجب توضیحات تکلف‌آمیز می‌شوند

از عبارات مبهم یا جملات پیچیده پرهیز کنید، در غیراین صورت توجه شونده‌ها به جای اینکه به اصل مطلب معطوف شود در هزار توی جملات پیچیده و مبهم شما گم خواهد شد

احتراز کنید؛ هر متن شما جایی برای کلمات بی‌معرف یا ترمیمی وجود ندارد. از گفتار گسسته‌اش (تغییل قول غیرمستقیم) استفاده کنید؛ در رادیو علائمی برای نقل قول مستقیم وجود ندارد. برای مثال از این گفتار استفاده کنید: «وزیر گفت که وزارتخانه‌اش برای حل مشکل اقدام فوری به‌عمل خواهد آورد، و نه از این گفتار وزیر گفت: وزارتخانه من برای حل مشکل اقدام فوری به‌عمل خواهد آورد».

از دادن فهرست پرهیز کنید. اصطلاحات فنی و حروف اختصاری را که به کار می‌برند توضیح دهید مگر آنکه رایج باشند و عموم مخاطبان آنها را بشناسند.

از صحت نام‌ها، نکته‌ها و آمار و ارقام ذکر شده در مصاحبه مطمئن شوید.

کلمات را به همان نحو بنویسید که صحبت می‌کنید زبان رادیو زبان مکالمه است، و حتی گاهی در آن جملاتی ردوبدل می‌شود که فاقد فعل است

نوشتن برگه گفتار معرفی

در اینجا مثالی از برگه گفتار معرفی مصاحبه‌ای ضبط شده را آورده‌ایم. این برگه نام گزارشگر، عنوان قطعه و ... را نشان می‌دهد.

خود متن گفتار باید مختصر باشد و فقط روی یک طرف کاغذ نایب شده باشد، در این متن نایب شده باید فاصله بین کلمات مضاعف باشد و حروف نایب شده به اندازه کافی درشت باشند تا قرائت متن را برای گوینده آسان کند. جمله یا پاراگراف را در انتهای صفحه ناتمام نگذارید، زیرا گوینده مجبور خواهد شد در حین خواندن متن به صفحه بعدی مراجعه کند.

متن نباید چیزی را که قرار است گوینده بگوید تکرار کند. برای مثال، در نمونه زیر اگر سطرهای آغاز صحبت گوینده در مصاحبه‌ای که قرار است پخش شود جمله زیر باشد، آخرین سطر گفتار معرفی باید تغییر کند؛ پاسخ مسئله در شکل جدیدی از کنترل زاد و ولد نهفته باشد...

در بالای برگه نام گزارشگر و شرکت کننده، عنوان یک کلمه‌ای و تاریخ نوشته می‌شود؛ بعد از معرفی (متن گفتار) اطلاعات رهنما درباره کلمات آغاز و پایان قطعه ضبط شده و طول مدت گزارش می‌آید. اطلاعاتی پلانی که توانی که باید توسط جری قرائت شود، آخرین قسمت برگه گفتار معرفی است.

مصاحبه کننده: تیم اسبیت
مصاحبه شونده: راشل جونز
موضوع مصاحبه: فیلم‌ها
تاریخ مصاحبه: ۱۹ سپتامبر ۲۰۰۰ ساعت

متن معرفی مصاحبه

تعداد فراوانی فیلم که در حال حاضر در پک بوستان حیات وحش در آفریقا به گردش مشغول‌اند برای مردمی که در روستاهای نزدیک به این محل زندگی می‌کنند مشکلاتی را پدید آورده‌اند.

خانه‌های صدمه دیده و محصولات متلاشی شده، جمعیت انسانی اروشا (Arusha) در تانزانیا را وادار کرده که خانه‌ها و مزارع خود را ترک کنند.

طرفداران حفظ محیط زیست می‌گویند که برنامه تکثیر نسل فیلم‌هایی که رو به انقراض می‌رفته‌اند، بسیار موفق بوده است.

اما ممکن است آن‌گونه که راشل جونز، دامپزشک جراح شافل در بوستان حیات وحش برای گزارشگر ماتیم‌اسبیت توضیح می‌دهد، پاسخ مسئله در شکل جدیدی از کنترل زاد و ولد نهفته باشد.

ورود (اثر صوتی، سروصدای فیلم‌ها) فیلم آفریقای پکی از...
خاتمه... خیلی دیر است. اثر صوتی،
شلیک تفنگ‌ها)

محدث: ۳۳۸

آکهی پایانی

مصاحبه راشل جونز دکتر دامپزشک بود یا تیم راشل گزارشگر مادر شرق آفریقا، جایی که به زودی می‌توانست به فیلم‌ها فرصت‌های جلوگیری از بارداری بخوراند.

برگه متن گفتار معرفی برای فردی هم که قطعه را به صورت زنده معرفی می‌کند

می‌تواند نوشته مفیدی باشد. از این رو اطمینان حاصل کنید که اطلاعات روی برگه برای این کار کافی باشد. جزئیات مسئله در متالی که ذکر کردیم آورده شده است، اما در شرایطی که مدت کوتاه‌تر باشد، یا در حالتی که به سبب محدودیت‌های زمانی نمی‌توان کل قطعه را بخش کرد، ممکن است شما بخواهید محل خانه دیگری را در نظر بگیرید. این کار وقتی مفید خواهد بود که تصمیم‌گیرنده خودتان باشید نه مجری که طبعاً به اندازه شما در جریان کار نیست. اگر قطعه به موسیقی یا صدای محیط ختم شود، بهتر است از طریق برگه گفتار نحوه پایان موسیقی به مجری اطلاع داده شود به طوری که بتواند آکهی پایانی را روی آن قرائت کند، و اگر وقت کافی برای این کار نداشت با محو زودهنگام موسیقی این مشکل را حل کند.

اجرا

ممکن است لازم شود که شما متن گفتار معرفی مصاحبه خودتان یا مصاحبه دیگران را قرائت کنید. این قسمت مهمی از فروش مصاحبه به شونده‌هاست، بنابراین با بی‌توجهی به مسئله تحویل چنین مشتریان را از دست ندهید. در ضمن فراموش نکنید که نحوه بستن بندگی کالا نیز در جلب مشتری اهمیت ویژه‌ای دارد، فکر نکنید که تنها در حال اجرای مصاحبه هستید و همین که دوستان را با یک خرید صدایی شما هر نفسی را می‌پوشاند، متأسفانه، میکروفون می‌تواند ضعیف یا اشتباهات اجرای شما را برجسته کند. بنابراین صدای خود را نیز برای مصاحبه آماده کنید.
- صدا را گرم کنید، کلماتی را که تلفظ آنها دشوار است تمرین کنید، اشعاری را از بر بخوانید، قطعه‌ای از ترانه‌ای را به آواز بخوانید و مخارج حروف را صاف کنید.

- با سوت زدن بر اساس یک آهنگ یا تکرار لغاتی که در تلفظ دشوارشان تعداد زیادی اصوات (پ یا ب) وجود دارد انتظاف و تمرش لب‌هایمان را افزایش دهید.
- ابتدا اطلاعات را بخوانید و خوب بفهمید، سپس از متن به عنوان یادآور استفاده کنید. اگر شما آنچه را که می‌خوانید به درستی تفهیم، پس شونده‌ها هم در جذب معانی ذهنی موردنظر با مشکل مواجه می‌شوند برای اینکه قبل از اجرای برنامه از فهم مطلب مطمئن شوید، متن را بلند بخوانید، سپس ورقه را برگردانید و مطلب را برای خودتان بازگو کنید.

- هر یک از متن‌های گفتار را دقیق، مقتدرانه و توجه‌برانگیز با همان سرعت ارائه و لحنی که قطعه را اجرا می‌کنید بخوانید. متن را با رغبت و تسلط بخوانید و راحت و به دور از فشار عصبی به اجرای برنامه بپردازید.

- سعی کنید به سبک مکالمه‌ای ساده‌ای بخوانید. من نمی‌توانم کلمات را تبلیغ، مراقب کلماتی که با (پ یا ب) شروع می‌شوند باشید، که اگر خیلی به میکروفون نزدیک باشید باعث زدن صدا می‌شود.

اگر با تپق زدن و اشتباه خواندن کلمات مواجه شدید ممکن است سرعتتان زیاد باشد. سرعتتان را کم کنید تا دوباره اگر کلمه‌ای را اشتباه خواندید، از مخاطبان عذرخواهی کنید تا سرزنش احتمالی آنان خاطرانتان را نیازآزاد، کلمه را تصحیح کنید و به صحبت ادامه دهید.

- فرض کنید تنها برای یک نفر صحبت می کنید.

- اگر با تپق زدن و اشتباه خواندن کلمات مواجه شدید ممکن است سرعتتان زیاد باشد. سرعتتان را کم کنید تا دوباره اگر کلمه‌ای را اشتباه خواندید، از مخاطبان عذرخواهی کنید تا سرزنش احتمالی آنان عاظران را نیازارد. کلمه را تصحیح کنید و به صحبت ادامه دهید. از دیگر علل بروز خطا در بخش زنده، به قدر کافی آماده نبودن، تصحیحات و خط خوردگی‌های زیاد متن و آشفتنگی‌های داخلی استودیو است. تا آنجایی که می‌توانید جلوی بروز این مشکلات را بگیرید.

- در استودیو روبروی میکروفون بنشینید. سرتان را بالا بگیرید، پاهایتان را باز کنید و به کف زمین بچسباید، پشتتان را صاف نگه دارید. شاه‌مایتان را رها کنید، و پهنان را شل کنید. و بگذارید مسیر عبور هوای نفس‌تان بدون مانع باشد تا شش‌ها،

برده دیافراگم و گلو کار خودشان را به خوبی انجام دهند.

- هر چیزی را که ممکن است جع جع کند یا به میز ضربه بزند از قبیل دست‌بند و ساعت مچی از خود دور کنید هر دستگاهی را که مجهز به صوت هشداردهنده است از قبیل ساعت، تلفن و پیجر، خاموش کنید یا خارج از استودیو بگذارید.

- گوشی‌های خود را از جهت راحتی و حجم صدا امتحان کنید.
- از دقیق بودن ساعتان مطمئن شوید.
- سطح صدایتان را امتحان کنید.

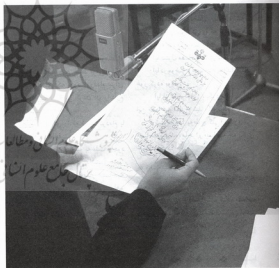
مشکلات معمول

همیشه کلماتی وجود دارند که شما نمی‌توانید آنها را خوب ادا کنید. من مدت‌های زیادی از به‌کاربردن کلمه‌ای احتراز می‌کردم زیرا نمی‌توانستم آن را خوب ادا کنم و می‌دانستم که تمرکز من

برای ادای صحیح آن موجب لغزشم در ادای کلمات دیگری می‌شود که معمولاً برابرم مشکل‌ساز نیستند. تمرین کردن بر روی کلماتی که ادای آنها را مشکل می‌یابید مفید است. اما علاوه بر آن بهتر است قبلی و بعد از کلمات مشکل‌ساز، کلمات عادی قرار دهید تا بر روی آنها تأکید زیاد نشود. ممکن است با مصاحبه‌شونده‌هایی روبرو شوید که جملات خبری را با تغییر دادن و کشیدن انتهای جمله به سؤالی تبدیل می‌کنند برای مثال جمله «من به معززه انتهای خیابان رتم، راه جمله «من به معززه انتهای خیابان رتم» تبدیل کنند؛ این رفتار ممکن است آزاردهنده باشد و تدوین جملات را مشکل کند. از به‌کاربردن این فن در نوشته‌های گفتار مصاحبه یا متن برنامه پرهیز کنید. بسیاری از افراد در تلفظ کلماتی که با صدای «ام» شروع می‌شود مشکل دارند و آن‌را شبیه «ف» تلفظ می‌کنند.

واژگان

همان‌گونه که ریدرز دیجست (Readers Digest) که مجله‌ای علمی و ادبی به زبان انگلیسی است همیشه می‌گوید تلاش برای افزایش گنجینه کلمات کاری پر ارزش است. هر روزنامه‌نگاری باید به زبان عشق بوزرد و طیف واژگان خود را توسعه دهد؛ اما چون رادیو بانوشتن کلمات که با آنها صحبت می‌شود سروکار دارد، ضروری است که دست‌اندرکاران بخش برنامه‌ها (Broadcasters) تماس خود را با کلمات و عبارات جدید از دست ندهند، و در عین حال با پرهیز از به‌کار بردن کلماتی که در محاورات مردم معمول نیست، یعنی کلماتی که خیلی جدید یا خیلی سطح بالا هستند از شنونده‌ها بیگانه نشود. من از لب فرو بستن به بهانه جهل شنونده و یا بی‌ربطی‌اش نسبت به بحث‌های

تفکر برانگیز حمایت نمی‌کنم. کلمات باید به روشنی قابل فهم باشند، در غیر این صورت مجری با شنونده‌ها ارتباط برقرار نمی‌کند. زبان توسعه می‌یابد و تغییر می‌کند اما روزنامه‌نگار باید شان زبان را حفظ کند و مواظب استفاده نادرست از آن باشد. شما نمی‌توانید مصاحبه‌شونده را از به کارگیری کلمات پست بازدارید، اما شنونده‌ها از شما انتظار دارند که از زبان فاخر و درست استفاده کنید، حتی وقتی ناگزیرید که به اختصار صحبت کنید. کلمات باید با دقت انتخاب شوند و همساز و غیرصفتی باشند، و دربرگیرنده قضاوت ذهنی نباشند. باید نوشته ما روشن و به‌سادگی قابل فهم باشد، چون مانند روزنامه‌خوان‌ها شنونده‌های ما نمی‌توانند بخش را برگردانند و چیزی را دوباره گوش کنند.

کیلیشه‌ها

روزنامه‌نگاران هرگز نباید در میان کلمات رسمی و سنتی درجا بزنند، حتی اگر لازم شود می‌توانند از عبارات راحت و خوش ساخت بیش از حد استفاده کنند.

تلفظ

دست‌اندرکاران رادیو حتماً نباید آسانی را به درستی بنویسند اما ناگزیرند آنها را به درستی تلفظ کنند. اگر نام مصاحبه‌شونده را قبلاً شنیده‌اید و تلفظش را به‌دروستی نمی‌دانید از او بخواهید نامش را بگوید تا روی نوار ضبط شود، بدین ترتیب شما می‌توانید آن را بشنوید و چگونگی تلفظ آن را بیاموزید. اگر نمی‌خواهید از شنونده‌های خشمگین تلقین و نامه داشته باشید، از تلفظ صحیح آسانی مکان‌ها اطمینان حاصل کنید.

دقت

ممکن است گفتن سخنی برای ما بدیهی باشد، اما به‌رحال از یک ایستگاه رادیویی نباید چیزی پخش شود که معترضانی داشته‌باشد یا حاوی نکاتی در تأیید نژادپرستی، جنسیت‌گرایی، همجنس‌گرایی یا ضدیت با زنان باشد. همچنین از سر غفلت سخن مامی‌تواند سن گرا یا اندازه گرا باشد. به هر حال باید از هر گونه برجسب خوردن پرهیز کرد تا باعث برانگیخته شدن احساسات تند مخاطبان نشد.

ارزیابی خود (Selfassessment)

مصاحبه کردن در محل

- آیا پیش از آنکه به سمت محل ضبط مصاحبه حرکت کنم تجهیزات مورد نیاز کاملاً مرتب بود؟

- آیا انتخاب محل با مصاحبه تناسب داشت؟

- آیا من از محل به نحو مؤثر استفاده می‌کنم؟

- آیا از عهده سبب‌های غیرمنتظره زمینه یا اختلالات عین ضبط برمی‌آیم؟

- آیا ماده‌ای که گرد آورده‌ام برای قطعه‌ای که قصد پخش کردن آن را دارم مناسب است؟

- آیا مصاحبه‌ای را که ضبط کرده‌ام با معیارهای فنی مطابقت دارد؟

- آیا در تدوین مصاحبه به‌عقل و به‌عزت نوفه مزاحم زمینه مشکلائی داشتم؟

- آیا بزرگه معرفی گفتار مصاحبه مشخصات عمومی برای قطعه‌انهای فراهم می‌کند؟

- باز دیگر برای ارتقای کیفیت ضبط مصاحبه در محل چه اقدام متفاوتی خواهم کرد؟

مصاحبه در استودیو

- آیا برای آماده شدن میهمانم جهت شرکت در یک مصاحبه استودیویی وقت کافی صرف کرده‌ام؟

- آیا ماده گفتار معرفی مصاحبه، شناسنامه مفیدی برای موضوع مصاحبه و شرکت‌کننده فراهم می‌آورد؟

- آیا مشکلات فنی آرایش حاکم بر مصاحبه را تحت‌الشعاع خود قرار داده؟

- آیا میهمان من از تجربه مصاحبه در استودیو لذت برد؟

- بار دیگر برای اجرای مصاحبه استودیویی چه اقدام متفاوتی خواهم کرد؟

به‌طور عام:

- آیا برای این مصاحبه کاملاً آماده شدم؟

- آیا زیاد صحبت کردم؟

- آیا مصاحبه به نحو صحیح سازماندهی شده بود؟

- آیا می‌شد سوالات را به نحو مؤثرتری مطرح کرد؟

- آیا من به سخنان مصاحبه‌شونده گوش دادم و سوالاتی را که از پاسخ‌های او برگرفته بودم، پرسیدم؟

- آیا کنترل مصاحبه را در دست داشتم؟

- آیا در موضوع مصاحبه به اندازه کافی غور کرده بودم؟

- آیا از ماجراهای دیگری که در طی این مصاحبه مطرح شد آگاه بودم؟

- شنونده‌ها به‌طور کلی درباره من، مصاحبه‌شونده، ماجرا و مصاحبه چه فکری خواهند کرد؟

منبع

این مقاله برگرفته از فصل هشتم کتاب مصاحبه و ادبویی است که برودی توسط انتشارات تحقیق و توسعه صدا منتشر خواهد شد.

